



ΕΤΟΣ 73ον

22 'Ιουνίου 2025

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 25 (3760)

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ

Γιά τό ἔργο καί τήν ἀξία τῆς συνειδήσεως μιλάει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στό σημερινό Ἀποστολικό ἀνάγνωσμα. Διδάσκει ὅτι στούς ἀνθρώπους πού δέν γνώρισαν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, γιατί οἱ συνθήκες τῆς ζωῆς τους δέν τό ἐπέτρεψαν, λειτουργεῖ ἡ φωνή τῆς συνειδήσεως καί τούς καθοδηγεῖ στήν ἐφαρμογή τοῦ ἀγαθοῦ, ἐκ φύσεως. Ἀπό τόν τρόπο χρήσης καί ἀξιοποίησης τῆς συνειδήσεως, πού εἶναι ἔμφυτη σέ ὅλους μας, θά κριθεῖ ἡ στάση τοῦ Θεοῦ ἀπέναντί τους, «ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως».

Ἡ γνώση τοῦ ἠθικοῦ νόμου

Εἶναι πολύ ἐνδιαφέρουσα ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας περί τοῦ νόμου τῆς συνειδήσεως. Ὁ ἅγιος Νεκτάριος ἐπισημαίνει ὅτι «συνείδηση εἶναι ἡ εἶδηση, ἡ γνώση τοῦ ἠθικοῦ νόμου, τήν ὁποία ἔχει ἡ ψυχή, γιά νά διακρίνει τίς πράξεις σέ ἀγαθές καί κακές καί νά κρίνει, μέ ἀδέκαστο τρόπο, τήν ποιότητά τους, ἐγκρίνουσα τίς ἀγαθές καί κατακρίνουσα τίς κακές. Ἡ ψυχή ἔχει ἔμφυτη τή συνείδηση, δηλ. μπορεῖ νά διακρίνει τί εἶναι δίκαιο, τί ἄδικο, τί ἀγαθό, τί κακό, τί ἀληθές, τί ψευδές. Τήν ἔμφυτη αὐτή δύναμη ἔλαβε ἀπό τόν Θεό, γιά νά γνωρίσει τό Θεῖο θέλημα καί νά ταυτιστεῖ μέ αὐτό. Ὁ σκοπός τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ δωρήματος ἀναδεικνύει τή συνείδηση ἠθικό νόμο ἀπαράβατο καί αἰώνιο, πού ἀπαιτεῖ τέλεια εὐπειθεια καί ὑπακοή στόν Θεό...».

Ὁ ἅγιος Νεκτάριος διακρίνει σαφῶς τήν ἀγαθή ἀπό τήν πονηρή συνείδηση: «ἡ ψυχή πού ἔχει συνείδηση πῶς δέν ἔπραξε τίποτα ἄδικο καί δέν προσέβαλε τόν ἠθικό νόμο, χαίρεται καί εἰρηνεύει καί ἐορτάζει. Τό γεγονός αὐτό μαρτυρεῖ τόν ἔμφυτο πόθο τοῦ ἀγαθοῦ, γι' αὐτό καί χαίρεται μέ τή δικαιοσύνη καί τήν ἀλήθεια, θλίβεται ὅμως μέ τήν ἀδικία καί τό ψεῦδος... Ἡ ἀγαθή συνείδηση παρηγορεῖ τήν ψυχή πού πάσχει γιά



Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ρωμ. β' 10-16)

Ὁ Θεός δέν κάνει διακρίσεις

Ἀδελφοί, δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι· οὐ γὰρ ἐστὶ προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται. Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος, οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυροῦσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων - ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

τὴν ἀρετὴν, γιὰ τὸ ἀγαθό, τὸ δίκαιο, τὴν ἀλήθεια, γιὰ τὴ σωτηρίαν τῶν πολλῶν...».

Ἡ ἀπάντηση τοῦ ἰδίου θελήματος

Πῶς, ὅμως, ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀγαθὴ συνείδηση μέσα μας; Τὴν ἀπάντησιν δίνει ὁ ὁσῖος Μάρκος ὁ Ἀσκητής: «Ἡ ἀγαθὴ συνείδηση ἀποκτᾶται διὰ τῆς προσευχῆς, ἡ καθαρὴ προσευχή διὰ τῆς συνειδήσεως. Καὶ ἡ προσευχή καὶ ἡ συνείδηση, κατὰ φυσικὸ λόγον, ἔχουν ἀνάγκη ἡ μία τῆς ἄλλης» (Εὐεργετινός, τόμ. Γ').

Σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ἀγαθὴν, ἡ πονηρὴ συνείδηση, «ἐκείνου πού ἀθετεῖ τὸν ἠθικὸ νόμον, γίνεται φοβερὴ τυραννία. Δέν ὑπάρχει φοβερότερο γιὰ μιά ψυχὴ πού ἀμαρτάνει ἀπὸ τὴν ἐξέγερσιν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως... τὸ δικαστήριον τῆς συνειδήσεως εἶναι ἀδέκαστο καὶ αὐστηρότατο... ὁ ἄνθρωπος πού ἐλέγχεται ἀπὸ τὴ συνείδησίν του εἶναι δυστυχέστατος».

Καθὼς ἐπισημαίνει ὁ ἅγιος Παΐσιος Ἀγιορείτης, πονηρὴ συνείδηση «ἔχει ἐκεῖνος πού ἀθετεῖ τὸν Θεῖον ἠθικὸ νόμον καὶ ἐπικρατεῖ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ ἰδίου θελήματος, τοῦ ἰδίου ἐγώ. Ἡ συνείδηση πού διαστράφηκε ἀπὸ τὴ σκοτισμένη διάνοια καὶ τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἀμαρτίας, δέν ἐξεγείρεται, οὔτε διαμαρτύρεται, πλέον, γιὰ τὴν παράβασιν τοῦ ἠθικοῦ νόμου, διότι ἀθέτησε καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν νομοθέτη, ἡ δὲ ἀμαρτία ἀμαύρωσε τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του, ὥστε νὰ μὴ βλέπει τὸ φῶς τοῦ ἠθικοῦ νόμου, τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας, ἔσβησε τὰ ὦτα τῆς ψυχῆς, ὥστε νὰ μὴν ἀκούει λόγον Θεοῦ, σκότισε τὴ διάνοιά του, ὥστε νὰ μὴν ἀντιλαμβάνεται καὶ σκλή-

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἀδελφοί, ἐνῶ γιά κάθε ἄνθρωπο πού πράττει τό καλό, πρῶτα γιά τόν Ἰουδαῖο καί ἔπειτα γιά τόν εἰδωλολάτρη, ἐπιφυλάσσεται δόξα καί τιμή καί εἰρήνη· δέν μεροληπτεῖ ὁ Θεός. Γι' αὐτό, ὅσοι ἁμάρτησαν, ἐπειδή δέν γνώριζαν τόν νόμο τοῦ Θεοῦ (στήν Π.Δ.), θά καταδικαστοῦν μέ κριτήρια ξένα πρὸς τόν νόμο αὐτό, ἐνῶ ὅσοι ἁμάρτησαν γνωρίζοντας τόν νόμο, θά κριθοῦν μέ βάση τόν νόμο. Γιατί δέν θά δικαιωθοῦν ἀπό τόν Θεό ὅσοι ἀκούουν τόν νόμο ὅταν ἀναγινώσκεται, ἀλλ' ὅσοι ἐφαρμόζουν τόν νόμο. Γιατί, ὅταν οἱ εἰδωλολάτρες, πού δέν ἔχουν τόν νόμο (τῆς Π.Δ.), ἐφαρμόζουν ἐκ φύσεως αὐτά πού διατάσσει ὁ νόμος, τότε, ἂν καί δέν ἔχουν τόν νόμο (τῆς Π.Δ.), ἔχουν μέσα τους ἐκ φύσεως τόν νόμο, γιατί ἀποδεικνύουν ὅτι αὐτά πού ἀπαιτεῖ ὁ νόμος εἶναι γραμμένα στίς καρδιές τους καί σ' αὐτό συμφωνεῖ καί ἡ συνειδήσή τους, ἐνῶ οἱ σκέψεις τους θά ἀλληλοκατηγοροῦνται ἢ καί θά ἀλληλοδικαιολογοῦνται τήν ἔσχατη ἡμέρα, ὅταν ὁ Θεός θά κρίνει τά κρυπτά τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως διδάσκει τό Εὐαγγέλιο πού κηρύσσω.

(Ἀπό τή νέα ἔκδοση: Ἡ Καινὴ Διαθήκη, τό πρωτότυπο κείμενο μέ νεοελληνικὴ ἀπόδοση τοῦ ὁμοτ. καθηγ. Χρ. Βούλγαρη, ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

ρυνε τὴν καρδιά του, τὴν ἔκανε πέτρα, ὥστε νά μὴ συναισθάνεται. Ἡ συνείδηση ἐνός τέτοιου ἀνθρώπου πωρώθηκε. Ἐκεῖνος πού ἔχει πονηρὴ συνείδηση ζεῖ μέσα στήν κακία, σκέπτεται πονηρά, ἐπιθυμεῖ τά κακά καί ἐργάζεται τὴν ἀνομία...» (Λόγοι Α').

«Δέν ὑπάρχει γλυκύτερο πράγμα ἀπὸ τό νά ἔχει κανεὶς ἀναπαυμένη τὴ συνείδησή του. Φτερά νιώθει μέσα του· πετάει!», συνεχίζει ὁ Ἅγιος. Αὐτὴ τὴν ἀγαθὴ συνείδηση νά ἀγωνιζόμαστε νά μορφώνουμε μέσα μας, τηρώντας τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ζώντας ἐν προσευχῇ καί μετανοίᾳ, ὥστε οἱ καρποὶ τῆς νά καταστοῦν τά ἐχέγγυα τῆς σωτηρίας μας.

Ἀρχιμ. Ἰ. Οἰκ.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΑΝΑΡΙΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ (Α' ἔκδ., σχῆμα 14x24 ἑκατ., σελ. 104)

Ἡ πολιτεία τῆς Ἐρήμου ὅπου ὁ ἄνθρωπος νικᾷ καί μεταμορφώνει τὴ μοναξιά, μέ τὴν ἐλευθερὴ ἀπόφασή του, σέ μιὰ δυναμικὴ φανέρωση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Γιά τόν λόγο αὐτό, ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία προχώρησε στήν ἔκδοση αὐτοῦ τοῦ πνευματικοῦ βιβλίου, στό ὁποῖο ἀναλύονται ἡ μοναξιά, ἡ σιωπὴ καί ἡ προσευχὴ ὡς ἔννοιες τῆς πνευματικότητος.

22 Ἰουνίου 2025: ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
Εὐσεβίου ἱερομ. ἐπισκ. Σαμοσάτων († 380). Ζήνωνος καὶ Ζηνᾶ
(κυρίου καὶ δούλου) μαρτύρων († 304).
Ἦχος: α΄ – Ἐωθινόν: Β΄ – Απόστολος: Ρωμ. β΄ 10-16 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. δ΄ 18-23.
Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 29 Ἰουνίου, Γ΄ Ματθαίου.
Απόστολος: Β΄ Κορ. ια΄ 21 - ιβ΄ 9 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. ιστ΄ 13-19.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΑΝΑΡΙΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΘΕΟΥ ΣΚΗΝΩΜΑΤΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ
(ΙΣΤΟΡΙΑ - ΤΕΧΝΗ-ΖΩΗ)
(Α΄ ἔκδ., σχῆμα 25x28 ἑκατ., σελ. 624)

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ, ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΑΝΝΟΥ
ΑΝΔΡΕΑ (ΝΑΝΑΚΗ)

ΗΣΥΧΑΣΜΟΣ
Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ
(Α΄ ἔκδ., σχῆμα 14x21 ἑκατ., σελ. 224)

Ὡς ἀναγράφεται στὰ Προλεγόμενα τοῦ βιβλίου, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μετέχει ἐμπειρικά, διὰ τῶν Ἀγίων τῆς, γνωστῶν καὶ ἀγνώστων, ἐπωνύμων καὶ ἀνωνύμων, ἀλλὰ καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, στή μεγαλύτερη ἀνθρώπινη ἀποκάλυψη τοῦ θεϊκοῦ μυστηρίου, ὅμως καὶ ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι φθάνουμε ἔως ἓνα σημεῖο. Οἱ φιλοκαλικοὶ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, γνωστοὶ καὶ ὡς ἡσυχαστές, εἶχαν κοινωνία, γνώση τοῦ νοός μέ τόν Χριστό καὶ ἐγκαταβίωση τοῦ Χριστοῦ στήν καρδιά τους. Μέ τό πνεῦμα αὐτό παραδίδεται τό παρόν πόνημα στούς ἀναγνώστες, μέ τήν πεποίθηση ὅτι ἡ θεολογία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, καί ἰδιαίτερα τῶν νηπτικῶν - φιλοκαλικῶν, μᾶς γνωρίζει μεθοδολογίες, πού ὁδηγοῦν στή θεραπεία τῶν ἀνθρώπινων παθῶν.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασίου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Μητροπολίτης Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τόν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr